

פרק א

א. מִשָּׂא נִינְוָה - נבואה על העיר נינוה, סִפְר חֲזוֹן נְחֻם - זה ספר, נבואות הנביא נחום,

הָאֱלֻקְשֵׁי - מהעיר אלקוש.

ב. אֵל קִנּוּא וְנִקְם ה', נִקְם ה' וַיַּעַל חֲמָה, נִקְם ה' לְצָרָיו, וְנוֹטֵר הוּא לְאִיְבָיו - ה', הוא אל שנוקם נקמתו מאויביו, כועס, ושומר שנאתו לאויביו שהרעו לישראל.

ג. ה' אָרַךְ אַפָּיִם - מאריך אפו (כעסו) , לרשעים,

וַיַּגְדֵּל פֶּחַ - גדול כוחו, לסבול את כעסו ולקַבֵּשׁוּ,

וְנִקְה לֹא יִנְקָה - אך בסוף, לא ינקה הרשעים מעוונם - ויענישם.

ה' בְּסוּפָהּ וַיִּשְׁעָרָה דָרְכָו - כשבא להעניש את אויביו, ממחר כרוח סערה חזקה להענישם, וְעֵנָן אַבְק רִגְלָיו - וכבייכול, במהירות ריצתו, מעלה ענן של אבק ברגליו.

ד. גֹּעֵר בְּיָם וַיִּבְשֶׁהוּ - בגערה, הופך ה' את הים ליבשה,

וְכָל הַנְּהָרוֹת הֶחָרִיב - וכל שכן שאת הנהרות בכוחו לייבש,

אֲמַלֵּל בְּשׁוֹן וְכַרְמֵל, וּפְרַח לְבַנּוֹן אֲמַלֵּל - הכרית את הרי הבשן והכרמל העצומים, ואת הפרחים בעצי הלבנון.

ה. הָרִים רָעִשׁוּ מִמֶּנּוּ - ההרים כבייכול, יחרדו מפני ה',

וְהַגְּבְעוֹת הִתְמַגְּגוּ - והגבעות ימסו מפניו,

וְתִשָּׂא הָאָרֶץ מִפְּנֵיו - תשרף הארץ מפני ה',

וְתִבֵּל - הארץ המיושבת בבני אדם,

וְכָל יוֹשְׁבֵי בָהּ - וכל היושבים בתבל.

ו. לִפְנֵי זַעֲמוֹ מִי יַעֲמוּד, וּמִי יִקּוּם בַּחֲרוֹן אַפּוֹ - מי יוכל לקום ולעמוד, בפני זעם וכעס ה',

חֲמָתוֹ, נִתְּכָה כָאֵשׁ - חמת ה' הנשפכת על אויביו, מכלה את כולם כאש,

וְהַצָּרִים, נִתְּצוּ מִמֶּנּוּ - והסלעים, נשברו ונכתתו מפניו.

ז. טוֹב ה' לְמַעוֹז, בְּיוֹם צָרָה, וַיִּדַע חֲסִי בּוֹ - בזמן שמביא ה' צרה, טוב הוא ומחזק, את מי שחוסה ובוטח בו.

ח. וַיִּשְׁטֹף עֲבָר - וכשטפון מים, המכלים את כל העובר בדרכם,

כָּלָה יַעֲשֶׂה מְקוֹמָה - כך כעס ה', ישטוף ויכלה את מקומה של נינוה,

וְאִיְבָיו יִרְדָּף חֲשָׁד - והחושד (הפורענות), ירדוף את אויביו.

ט. מֶה תַּחֲשַׁבּוּן אֵל ה' - מה תחשבו אנשי נינוה, שאין ביד ה' לכלותכם,

כָּלָה הוּא עֲשֶׂה - הלא כליה גמורה עושה הוא עמכם.

לא תִקּוּם פְּעַמִּים צָרָה - משום שבפעם אחת יכלה אתכם.

י. כִּי עַד סִירִים סְבָכִים - כי הנה, כמו קוצים הסבוכים אחד בשני, אשר אי אפשר להוציא אחד מן הקוצים לבדו, אלא שורף ומכלה את כולם יחד, כך יבוא האוייב על אנשי נינוה ויכלה את כולם,

וּכְסָבָאִם סְבוּאִים - וכאנשים העסוקים בשתיית היין, לא יהיה כוח לאנשי נינוה, לקום כנגד אויביהם, (כנגד נ"נ),

אֶפְלוּ פָקֵשׁ יִבֵּשׁ מְלֵא - תאכל בהם אש האוייב, כקש יבש שמלאו ימי גְדוּלוֹ. (הנשרף במהירות באש).

יא. מִמֶּךָ יֵצֵא חֲשֵׁב עַל ה' רָעָה - ממך נינוה, יצא סנחריב מלך אשור, החושב רעה, להחריב את מקדש ה',

יַעֲץ בְּלִיעַל - חושב מחשבות רעות, בלי עול מלכות שמים.

(שמלך אשור מלך בנינוה, כמו שכתוב: "מן הארץ היא יצא אשור, ויבן את נינוה..." , ומלך אשור רע לישראל והגלה אותם מארצם, והקב"ה, נקם נקמת בניי מאשור על ידי נ"נ. ואמרו רבותינו ז"ל שנה ראשונה שמלך נבוכד נצר כבש את נינוה שנייה כבש את יהויקים. רד"ק.)

יב. כֹּה אָמַר ה', אִם שְׁלָמִים וְכֵן רַבִּים - על אף, שאשור שלמים בדעתם (מאוחדים) להחריב את ירושלים, וכן רבים הם מאוד,

וְכֵן נִגְזַזוּ וְעָבְרוּ - כך, יהיו אנשי נינוה גזוזים ונכרתים מן העולם,

וְעִנְתָּהּ, לֹא אֶעֱנֶךָ עוֹד - משום שבעינוי אחד, תכלו כולכם.

יג. וְעַתָּה אֲשַׁבֵּר מִטְהוֹ מַעְלֶיךָ, וּמוֹסְרֶיךָ אֲנִתֶק - ועתה, אשבור ואנתק מעליכם, בניי, את העול והמוסרות ששמו עליכם אשור.

יד. וְצִוָּה עֲלֶיךָ ה' - ויצוה ה' עליך, אשור, לֹא יִזְרַע מִשְׁמֶךָ עוֹד - כי לא תשאר מלכות מזרע אשור,

מִבֵּית אֱלֹהֶיךָ, אֲכַרִּית פֶּסֶל וּמִסְכָּה - אכרית הפסילים מבתי הע"ז שבאשור,

אֲשֵׁים קִבְרֶךָ כִּי קָלוֹת - ושם בבית הע"ז,

תמות. (וַיִּזְעַע וַיִּלְדָּ וַיִּשָּׁב סִנְחַרִּיב מֶלֶךְ אֲשׁוּר, וַיִּשָּׁב בְּנֵינּוּהָ. וַיְהִי הוּא מִשְׁתַּחֲוֶה בֵּית נִסְרָד אֱלֹהֵינוּ וְאֶדְרִמְלֵךְ וְשַׂרְאֲצַר בְּנָיו, הִכְהֵוּ בַחֲרָב, וְהָמָה נִמְלְטוּ אֶרֶץ אֲרָרְט, וַיִּמְלֹךְ אֲסַר חֲדָן בְּנוֹ תַחְתָּיו" ; מלכים ב' יט', פס' לו' - לז')

פרק ב

יִכְשְׁלוּ בְּהַלִּיכְתֶּם - אך יִכְשְׁלוּ בהליכתם, ולא יצליחו,
יִמְהָרוּ חֲזִמְתָּהּ - ימהרו לעלות על החומה להגן מפני הבבלים,
וְהָכֵן הַסֶּכֶךְ - ויכינו עליהם מכסה, לסוכך מפני חיצי האוייב.
ז. שְׁעָרֵי הַנְּהָרוֹת נִפְתְּחוּ - שערי העיר הפונים לכיוון הנהר, נפרצו ע"י האוייב,
וְהַיְכָל נְמוּג - והיכל המלך, נמס ונחרב ע"י האוייב.
ח. וְהָצַב - המלכה, הניצבת לימין המלך, **גִּלְתָּהּ** - יצאה בגלוי מארמונה, (שדרך המלכה להיות נסתרת בארמון המלך)
הַעֲלָתָהּ - והעלו אותה על המרכבה - לצאת לגלות,
וְאִמְהָתֶיהָ, מְנַהֲגוֹת, כְּקוֹל יוֹנִים - שפחותיה, ההולכות עימה, מקוננות כקול היונה,
מִתְנַפֶּטֶת עַל לִבְבָּהֶן - מכות (כמו שמכים עד תוף) על ליבם, כדרך המקוננות.
ט. וְנִינּוּהָ - ונינוה שבארץ אשור,
כְּבִרְכַת מַיִם - מלאה בכל טובה, כבריכת מים המלאה במים,
מִימֵי הַיָּא - מיום שהוקמה,
וְהָמָּה נָסִים - וכעת, כשנסים אנשי נינוה מפני האוייב,
עֲמָדוֹ עֲמָדוֹ - קוראים המלך והשרים, לאנשי העיר : "עמדו והלחמו באוייב",
וְאִין מִפְּנֵה - אך אין איש, שמפנה פניו לאחור ממנוסתו.
י. בָּאוּ כֶסֶף בָּאוּ זָהָב - תבזזו אנשי בבל, את הכסף והזהב שבנינוה,
וְאִין קֶצֶה לְתִכּוּנָהּ - ואין סוף לעושר, שאספו והכינו אנשי אשור,
כָּבֵד - נקו מאשור, (מלשון לטאטא ולנקות ; וכן בלשון המשנה: "בית שְׁמַאי אוֹמְרִים, מְכַבְּדִין אֶת הַבַּיִת וְאַחַר כֵּן נוֹטְלִין לַיָּדִים". ברכות ח' ד')
מִכָּל כְּלֵי חֲמֻדָּה - את כל כלי החמדה שאספו.
יא. בּוֹקָה וּמְבוֹקָה - ריקה מכל תשאר נינוה, **וּמְבוֹקָה** - וחריבה, (כמו : "הִנֵּה ה' בּוֹקֵק הָאָרֶץ וּבוֹלְקָה וְעוֹהָ פְּנֵיהָ" ; ישעיהו כד א')
וְלֵב נִמְס, וּפִק בְּרַפִּים - ליבם ימס, וברכיהם יכשלו בהליכתם מרוב פחד,
וְחַלְחָלָה בְּכָל מְתַנִּים - מתניהם ירעדו מהחיל (פחד) שיאחז בהם,
וּפְנֵי כָלֶם, קִבְּצוּ פְּאֵרוֹר - פניהם ישחירו מפחד, כשחרות המתקבצת בקדירה שעל האש.

יב. אֵינָה - היכן היא נינוה,

א. הִנֵּה עַל הַהָרִים, רִגְלֵי מְבֹשֵׁר - הנה רגלי המבשר, פוסעות על ההרים, ומבשר על נפילת אשור,
מְשֻׁמֵּעַ שְׁלוֹם - ומשמיע על השלום שבא על הארץ,
חָגִי יְהוּדָה חֲגִיךָ - תחוגו אנשי יהודה חגיכם בירושלים,
שְׁלָמִי נְדַרְיָךְ - שלמו את הקרבנות שנדרתם לה',
כִּי לֹא יוֹסִיף עוֹד לַעֲבֹר בְּךָ בְּלִיעֵל - כי הנה, לא יוסיפו עוד אנשי אשור הרשעים, לעבור בארצכם,
כִּלְה נִכְרַת - שכולם נכרתו מן הארץ.
ב. עֲלָה - הסתלק,
מִפִּיץ - אשור, שהפיץ אתכם מארצכם, **עַל פְּנִיךָ** - מעל פְּנִיךָ,
נִצּוֹר מִצּוֹרָה - שמרו את את הערים הבצורות, שכבש מלך אשור,
צַפָּה דָרְךָ - צפו והסתכלו בדרך הבאה מאשור, ולא תוסיפו לראותו עוד בא עליכם,
חִזֵּק מְתַנִּים, אֲמִץ כַּח מְאֹד - חזקו מתניכם, ואמצו את כוחכם מאוד לבטוח בה'.
ג. כִּי שָׁב ה' אֶת גְּאוֹן יַעֲקֹב - כי הנה, ישיב ה' את גדולת ישראל,
כְּגֵאוֹן יִשְׂרָאֵל - כמו שהיתה מימי קדם,
כִּי בְקִקּוֹם בְּקִקּוֹם - כי רוקנו בבל את אשור, שתהיה ריקה מכל טובה,
וְזִמְרֵיהֶם שָׁחֲתוּ - והשחיתו את זמורות גפנם. (ר"ל, הוציאו מתוכם את כל עושרם)
ד. מִגֵּן גִּבְרִיהוּ מְאָדִם - המְגַנִּים של גיבורי בבל, אדומים היו,
אֲנָשֵׁי חֵיל מְתַלְעִים - ובגדי אנשי המלחמה, צבועים בצבע אדום מתולעת שני,
בְּאֵשׁ פְּלֹדֶת הַרְקָב, בְּיוֹם הַכִּינוֹ - ביום שהכינו את רִכְבֵי הפלדה של הכשדים למלחמה, נראו ניצוצות אש יוצאות במרוצת גלגלי הרכבים,
וְהַבְּרוּשִׁים הָרַעְלוּ - והוכנו החיצים (העשויים מעצי ברוש), ובראשם שמו רעל להמית בהם את חיילי אשור.
ה. בְּחוּצוֹת יִתְהוֹלְלוּ הַרְקָב, יִשְׁתַּקְּשְׁקוּן בְּרַחֲבוֹת - רכבי אשור ינהגו בערים בהוללות, בשגעון וברעש, (שיודעים, שלא יוכלו לנצח במלחמה),
מְרִאִיהֶן פְּלִפִּידִם - מראה פניהם יתאדמו מבושה על מפלתם הקרובה,
כְּפָרְקִים יְרוּצְצוּ - מרוב בהלה, ירוצו בערים במהירות מקצה לקצה, כמהירות הַבְּזֵק הברק. (שלא ימצאו עצה להנצל).
ו. יִזְכֹּר אֲדִירָיו - יזכור אשור את גיבוריו לצוותם לצאת למלחמה,

וְלֵהֵב חָרֵב, וּבְרֵק חֲנִית - וּבִידוֹ חָרַב וְחַנִּית, מְלוֹטְשִׁים וּמְבַרִיקִים,
 וְרֵב חָלָל - וּמְפִיל הַפָּרֶשׁ חֲלָלִים רַבִּים,
 וְלִכְבֵּד פָּגָר - וְרִיבּוּי פִגְרִים,
 וְאִין קֶצֶה לְגוֹיָה, וְכָשְׁלוּ בְּגוֹיָתָם - עַד שְׂכָאִילוֹ
 אִין סוּף לְגוֹיּוֹת הַהֲרוּגִים, וַיִּכְשְׁלוּ הַהוֹלְכִים
 בְּרֹב הַגּוֹיּוֹת.
 ד. מְרַב זְנוּנֵי זֹנוּה - מְשׁוּם שֶׁהִיִּיתָם אֲנָשִׁי
 נִינוּה, נוֹהֲגִים בְּמִנְהַג הַזֹּנוּה,
 טוֹבֵת חֵן בְּעֵלֶת כְּשָׁפִים - שְׁמֵרָאָה עֲצָמָה
 כְּבַעֲלַת חֵן וְכַשְׁפִּים לְפָנֵי הָאֲנָשִׁים לְפַתּוֹת
 אוֹתָם, וְאַחֲ"כ עוֹשֶׂה בֵּהֶם כְּרַצוֹנָה,
 הַמְכַרְת גוֹיִם בְּזִנוּנֵיהָ, וּמְשַׁפְּחוֹת בְּכִשְׁפֵיהָ -
 כִּד, אֲנָשִׁי נִינוּה עָשׂוּ בְּמִשְׁפַּחוֹת הַגּוֹיִים
 כְּרַצוֹנָם, אַחֵר שְׁפִיתוֹ אוֹתָם לְלַכַּת אַחֲרֵיהֶם,
 (עֵי"י הַזְנוּת וְהַכְּשָׁפִים שַׁעֲשׂוּ).
 ה. הַנְּנִי אֵלֶיךָ נָאִם ה' צְבָאוֹת - הִנֵּה פוֹנֵה אֲנִי
 אֵלֶיךָ, לְהַעֲנִישְׁךָ,
 וְגִלִּיתִי שׁוֹלֵיךָ עַל פְּנֶיךָ - אֲגַלֶּה אֶת שְׁלוֹי בְּגִדֶיךָ
 - לְבִזּוֹתְךָ, (לְפִי שֶׁהִמְשִׁילָם לְזוֹנָה, נִקְטָה דֶרֶךְ בִּזְיוֹן בְּזוֹנָה)
 וְהִרְאִיתִי גוֹיִם מְעַרְךָ - אֲרָאָה לְכָל הַגּוֹיִים, אֶת
 גִּילּוֹי עֲרוֹתְךָ,
 וּמִמְלָכוֹת קְלוֹנֶיךָ - וְלִכְלָל הַמְּמַלְכוֹת אֶת בִּזְיוֹנְךָ.
 ו. וְהַשְׁלַכְתִּי עֲלֶיךָ שְׂקָצִים וְנִבְלָתֶיךָ - אֲשַׁלֵּךְ
 עֲלֶיךָ דְבָרִים מְאֹסִים לְנִבֵּל וְלִהְשַׁחֲתֵת אֶת
 יוֹפֶיךָ,
 וְשַׁמְתִּיךָ פְּרָאִי - אֲשִׁים אוֹתְךָ לְהִיּוֹת כְּדָבָר
 מְלוֹלְכֵךְ וּמְטוֹנֵף. (ר"ל, תְּפִילֵי בִיד הָאוֹיִב בְּבִזְיוֹן רַב ;
 פְּרָאִי - כְּמוֹ: "וְהִסִּיר אֶת מְרָאתוֹ בְּנִצְתָה..."; וַיִּקְרָא א' טז')
 ז. וְהָיָה כָּל רֵאִיךָ, יָדוּד מִמֶּךָ - כָּל הַרוֹאִים
 אוֹתְךָ, יִתְרַחֲקוּ מִמֶּךָ,
 וְאָמַר שְׂדָדָה נִינוּה - וַיֹּאמֶר הַרוֹאָה: נִשְׁדָּדָה
 נִינוּה,
 מִי יִנּוּד לָהּ - מִי יִבּוֹא לְנוּד לָהּ בְּרָאוּשׁוֹ, כְּדֶרֶךְ
 הַמִּנְחָמִים,
 מֵאִין אֲבַקֵּשׁ מִנְחָמִים לָךְ - הֲלֹא אִין לָהּ
 אוֹהֲבִים כִּי הֲרַעוּ לְכָל הָעַמִּים.
 ח. הַתִּיטְבִי מִנָּא אָמוֹן, הַיִּשְׁבָּה בִּיְאָרִים מִיָּם
 סָבִיב לָהּ - וְכִי טוֹבָה וְחֹזְקָה אֶת יוֹתֵר מֵהָעִיר
 נָא אָמוֹן שְׁבַמְצָרִים, שִׁישְׁבָה לִיד מִי הַיְאוּר
 (מִשַׁל לְרֹב עוֹשֵׁר וְטוֹבָה), וּבְכָל זֹאת כִּבֵּשׁ אוֹתָהּ נִינּוּ,
 אֲשֶׁר חִיל יָם - אֲשֶׁר הִים הַגְּדוֹל הִיָּה לָהּ
 לְחוֹמָה,
 מִיָּם חוֹמָתָהּ - וְהִים - הוּא חוֹמָתָהּ, (וּבְכָל זֹאת
 כִּבֵּשׁ אוֹתָהּ נִינּוּ)

מְעוֹן אֲרִיּוֹת - שֶׁהִיִּתָה מְקוּם שֶׁל מַלְכִים
 וְשָׂרִים עֲצוּמִים,
 וּמְרַעָה הוּא לְכַפְרִים - וּמְקוּם מְרַעָה לְאֲרִיּוֹת,
 לְמַלְכִים עֲצוּמִים,
 אֲשֶׁר הִלְךְ אֲרִיָּה לְבִיא שָׁם, גּוֹר אֲרִיָּה וְאִין
 מְחָרִיד - שֶׁהַמַּלְכִים (הַמַּלְכִים וְהַשָּׂרִים שֶׁל נִינוּה) הִיוּ
 יוֹצֵאִים מִמְּקוּמָם לְטָרוּף טָרֶף, וּבִנְיָהֶם
 הַקְּטָנִים (שֶׁל נִינוּה) שֶׁנִּשְׁאָרוּ בְּמְקוּמָם, יִשְׁבוּ
 בְּבִטְחוֹן וְאִין מִי שִׁיחַרִיד הַגּוֹרִים.
 יג. אֲרִיָּה טָרֶף בְּדֵי גְרוֹתָיו - הָאֲרִיּוֹת (הַמַּלְכִים
 וְהַשָּׂרִים) שֶׁבִּנְיָנוּה, הִיוּ טוֹרְפִים דֵּי צוֹרְכָם שֶׁל
 הַגּוֹרִים, (בְּנִיָּהֶם וּבְנִיתֵיהֶם),
 וּמְחַנֵּק לְלִבְאֵתָיו - וְחוֹנְקִים הָאֲרִיּוֹת אֶת
 הַטָּרֶף, לְהַבִּיא אֶת הַשְּׁלָל לְלִבְיָאוֹת (לְנִשְׁוֹתֵיהֶם),
 וַיִּמְלֵא טָרֶף חֲרִיו, וּמְעַנְתִּיו טָרְפָה - וּמִילָא
 בְּשָׁלָל, אֶת כָּל הַחֹרִים (שֶׁבָּהֶם יוֹשֵׁב הָאֲרִיָּה) וְאֶת
 כָּל בְּתֵיהֶם.
 יד. הַנְּנִי אֵלֶיךָ - הִנֵּה, נוֹתֵן אֲנִי אֶת פְּנֵי בְּכֶם,
 אֲנָשִׁי נִינוּה,
 נָאִם ה' צְבָאוֹת,
 וְהִבְעַרְתִּי בְּעֶשֶׂן רִכְבָּהּ - אֲבַעִיר בְּאֵשׁ אֶת רִכְבִּי
 נִינוּה, עַד שִׁיעֲלָה מֵהֶם עֶשֶׂן,
 וְכִפְרִיךָ תֹאכַל חָרֵב - וְאֶת כָּל גְּבוּרֶיךָ תֹאכַל
 הַחָרֵב,
 וְהִכְרַתִּי מֵאֶרֶץ טָרְפֶךָ - אֲכַרִּית מִמֶּךָ אֶת
 גְּבוּרֶיךָ, הַטוֹרְפִים אֶת כָּל הַגּוֹיִים,
 וְלֹא יִשְׁמַע עוֹד קוֹל מְלֹאכְכָה - וְלֹא יִשְׁמַע עוֹד
 בְּגוֹיִים, קוֹל הַשְּׁלִיחִים, שֶׁהִיוּ שׁוֹלְחִים לְהַפְחִיד
 אֶת הַגּוֹיִים עַל שְׂבָאִים לְהַשְׁחִיתָם.

פרק ג

א. הוּי עִיר דְּמִים - אוּי עַל נִינוּה שֶׁהִיִּתָה
 שׁוֹפְכַת דְּמִים רַבִּים,
 פְּלָה פְּחָשׁ - שְׂכוּלָה מְלֵאָה בְּשִׁקְרָה,
 פְּרֵק מְלֵאָה - מְלֵאָה בְּגִזְלָה, (שְׁפוּרִים רְכוּשׁ אִישׁ
 מְרַעָהוּ),
 לֹא נִמְיֵשׁ טָרֶף - לֹא סָר מִמֶּנָּה הַטָּרֶף, שְׁטוֹרְפַת
 מֵהַגּוֹיִים.
 ב. קוֹל שׁוֹט - וְעַתָּה, יִבּוֹא עֲלֶיךָ, קוֹל הָאוֹיִב
 הַמְכָה בְּשׁוֹט אֶת הַסּוֹסִים לְזֹרֵם בְּמִרוּצָתָם,
 וְקוֹל רַעֲשׁ אוֹפֹן - וְקוֹל רַעֲשׁ גִּלְגָּלִי רִכְבִּי
 הָאוֹיִב,
 וְסוֹס דְּהַר, וּמְרַכְבָּה מְרַקְדָּה - סוֹסֵי הָאוֹיִב
 הַמְמַהֲרִים בְּמִרוּצָתָם, מוֹשְׁכִים אֶת הַמְּרַכְבּוֹת,
 עַד שֶׁנִּרְאָה כְּאִילוֹ הַמְּרַכְבּוֹת מְרַקְדוֹת.
 ג. פְּרֵשׁ מְעֵלָה - בְּדַהֲרֵת הַסּוֹס, עוֹלָה הַפֶּרֶשׁ
 כְּלָפִי מְעֵלָה,

ט. פּוּשׁ עֲצָמָה - הלא כוש - חזקה היא, וּמְצָרִים וְאִין קָצָה - ומצרים אין סוף לעם היושב בה, פּוּט וְלוּבִים הִיוּ בְעֶזְרֵתָךְ - ואף פוט ולוב שהיו עוזרים לך, נפלו ביד נ"נ, י. גַם הִיא לְגַלְהָה הִלְכָה בְשָׁבִי - גם הם (מצרים) גלו ממקומם, וּנְלַקְחוּ בְשָׁבִי בִיד נ"נ, גַם עַלְלִיָּה יִרְטָשׁוּ בְרֵאשׁ כָּל חוּצוֹת - ואת עולליהם, בקעו ברחובות, וְעַל נִכְבְּדִיָּה, יָדוּ גּוֹרֵל - והשליכו גורל, לחלק ביניהם את הנכבדים שבמצרים, וְכָל גְּדוּלִיָּה, רִתְקוּ בְזָקִים - ואת כל גדולי מצרים, אסרו בשלשלאות ברזל. יא. גַם אֶת - נינוה, תִּשְׁפְּרִי - תשתי ותשתכרי מין התרעלה, (משל לפורענות), תְּהִי נִעְלָמָה - תהיי נעלמת מהעולם, כאילו לא היית קיימת מעולם, גַם אֶת, תִּבְקָשִׁי מְעוֹז מְאוּיָב - גם את נינוה, תבקשי עוזר וסומך, להתחזק כנגד הכשדים, ולא תמצאי. יב. כָּל מְבַצְרֵיךָ, תֵּאֲנִים עִם בְּפוּרִים - כל ערי המבצר שבך, נמשלו לעצי תאנה עם פירות ביכורים, אִם יִנּוּעוּ - שכאשר מנענעים את התאנה, וְנִפְלוּ - יפלו פירות הביכורים, עַל פִּי אוֹכֵל - לתוך פי האוכל, בלא טורח ומאמץ. (כך, יכבשו את ערי המבצר, בלא כל קושי). יג. הִנֵּה עֲמֹךְ נְשִׁים בְּקִרְבְּךָ - הנה עמך, חלשים כנשים, לְאֵיבֵיךָ, פִּתּוּחַ נִפְתָּחוּ שְׁעָרֵי אֲרָצְךָ - לכן, שערי ארצך, כאילו נפתחו מאליהם, ונכבשו ע"י האוייב, אֲכָלָה אֲשׁ בְּרִיחֵיךָ - כאילו אכלה אש, את בריחי השערים. (שבקלות רבה נכבשו ע"י האוייב). יד. מִי מְצוֹר שְׁאֵבֵי לֶךְ - שאבו מים, להתכוון לימי המצור, חֲזָקִי מְבַצְרֵיךָ - חזקו את ערי המבצר, בְּאֵי בְטִיט, וְרִמְסֵי בַחֲמֹר - רמסו ברגליכם טיט (חומר), לעשות ממנו לבנים לחזק העיר, הַחֲזִיקִי מִלְבָּן - החזיקו את המלבן (מין דפוס, ללבן בתוכו הלבנים, להכין הלבנים), לחזק בלבנים את בתי העיר.

טו. שָׁם - במבצריך, תֹּאכְלֶךָ אֲשׁ - תאכל אתכם אש האוייב, תִּכְרִיתֶךָ חֲרָב - ותכרית אותך חרב האוייב, תֹּאכְלֶךָ כִּילֶק - תאכל אותך חרב האוייב, כִּילֶק (מין ארבה), המכלה את התבואה, הַתִּפְּבֹד כִּילֶק, הַתִּפְּבֹדֵי פְּאֲרָבָה - יטאטא האוייב את מבצרי נינוה, כִּילֶק וכארבה, "המנקים" את הארץ מהתבואה. טז. הַרְבִּית רְכִלֵיךָ, מְפֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם - הסוחרים הרבים (כוכבי השמים) שסחרו בך, והרבו את עושרך, יֶלֶק פֶּשֶׁט וְיַעֲף - יעופו ויעלמו מארצך, כמו הילק שעף, אחר שפושט את הארץ. יז. מִנְּזָרֵיךָ, פְּאֲרָבָה - השרים שבך, רבים היו כארבה, וְטַפְּסֹרֵיךָ, כְּגֹזֵב גּוּבֵי - והממונים שבך, רבים היו כארבה, (כְּגֹזֵב גּוּבֵי - כפל לשון; ארבה) הַחוּנִים בְּגִדְרוֹת בְּיוֹם קָרָה, שְׁמֶשׁ זָרְחָה וְנוֹדָד, וְלֹא נוֹדַע מְקוֹמוֹ אֵינִם - אשר בום קר מאוד, חונים הארבה על הגדרות, וכשזורחת השמש, נודדים למרחוק, ולא נודע היכן מקומם. (כך שרי נינוה, ינדדו מארצם למרחוק). יח. נְמוֹ רַעִיָּה, מִלֶּךְ אֲשׁוּר - שרי נינוה כאילו ישנים, ולא יצילו אותך, מלך אשור, מהאוייב, יִשְׁכְּנוּ אֲדִירֵיךָ - גיבוריך, שוכנים במקומם, ולא יועילו לך מאומה, נִפְשׁוּ עֲמֹךְ, עַל הַהָרִים - ועמד, נפוצו על ההרים, וְאִין מְקַבֵּץ - כצאן, שאין לו רועה שיקבץ אותם. יט. אִין כְּהֵה לְשַׁבְּרֵךָ - אין מי, שליבו כואב על שברך, (כְּהֵה - אין מי שזוהר פניו נחלש, מצער על שברך) נִחְלָה מִכְּתָד - על המכה, שעשתה אותך כחולה, כָּל שְׁמַעֵי שְׁמַעֲךָ - כל מי ששמע השמועה, על מפלתך, תִּקְעוּ כֹף עֲלֵיךָ - מחאו כף בשמחה על מפלתך, כִּי עַל מִי לֹא עֲבָרָה רַעְתָּךְ תְּמִיד - שהלא על מי מהעמים, לא עברה רעה ממך.